

**Apoštolský list motu proprio
najvyššieho veľkňaza Františka
Magnum principium,
ktorým sa mení kánon 838 *Kódexu kánonického práva***

Dôležitý princíp – potvrdený Druhým vatikánskym koncilom – podľa ktorého má byť liturgická modlitba prispôbena chápaniu ľudu, aby jej porozumel, priniesol závažnú úlohu, ktorá bola zverená biskupom: zaviesť do liturgie reč ľudu a pripraviť a schváliť preklady liturgických kníh.

Latinská Cirkev si bola vedomá toho, že táto zmena bude sprevádzaná obetou v podobe čiastočnej straty vlastného liturgického jazyka, stáročia používaného po celom svete, predsa však ochotne otvorila dvere tomu, aby sa preklady ako súčasť samotných obradov stali – spoločne s latinským jazykom – hlasom Cirkvi, sláviacej božské tajomstvá.

Zároveň si Cirkev uvedomila, aké ťažkosti sa v tejto súvislosti môžu objaviť, zvlášť s ohľadom na rôzne názory týkajúce sa používania jazyka ľudu v liturgii, ktoré konciloví otcovia jasne vyslovili. Na jednej strane bolo potrebné zosúladiť dobro veriacich akéhokoľvek veku a kultúry a ich právo na vedomú a aktívnu účasť na liturgickom slávení s podstatnou jednotou rímskeho rítu; na druhej strane samotné jazyky ľudu boli často len postupne schopné stať sa liturgickými jazykmi, ktoré by sa nelíšili od liturgickej latinčiny čo do žiarivej elegancie štýlu a presnosti pojmov, aby mohli živiť vieru.

Nato boli zamerané aj niektoré liturgické zákony, inštrukcie, obežníky, usmernenia a potvrdenia liturgických kníh v národných jazykoch, ktoré Apoštolská stolica vydávala už od čias koncilu, či už to bolo pred alebo po stanovení zákonov v *Kódexe kánonického práva*. V nich zavedené princípy sú a zostávajú v podstate užitočné, a preto ich majú – nakoľko je to len možné – liturgické komisie rešpektovať a používať ako vhodné nástroje nato, aby mohlo liturgické spoločenstvo vo veľkej rozmanitosti jazykov dospieť k primeranému a jednotlivým častiam prispôbenému štýlu vyjadrovania, zachovajúc integritu a náležitú vernosť, zvlášť pri preklade niektorých textov, ktoré majú v každej liturgickej knihe väčší význam.

Liturgický text ako rituálny znak je prostriedkom ústnej komunikácie. No pre veriacich, ktorí slávia posvätné obrady, je aj slovo tajomstvom: veď pri prednášaní slov, zvlášť pri čítaní Svätého písma, hovorí k ľuďom Boh; sám Kristus hovorí v evanjeliu k svojmu ľudu a ten – buď sám alebo prostredníctvom celebranta – odpovedá Pánovi modlitbou v Duchu Svätom.

Cieľom prekladov liturgických textov a biblických textov pre bohoslužbu slova je ohlasovať veriacim slovo spásy v poslušnosti viere a vyjadrovať modlitbu Cirkvi k Pánovi. Na dosiahnutie tohto cieľa treba verne komunikovať konkrétnemu ľudu v jeho vlastnom jazyku to, čo chce Cirkev komunikovať iným prostredníctvom latinského jazyka. Hoci vernosť textu nemožno vždy posudzovať na základe jednotlivých slov, ale skôr v kontexte celého komunikačného aktu a v závislosti od jeho literárneho druhu, predsa je potrebné niektoré konkrétne pojmy posudzovať aj v rámci celej katolíckej viery, pretože každý preklad liturgických textov musí byť v súlade so zdravou náukou.

Nemožno sa diviť, že na tejto dlhej a namáhavej ceste sa medzi biskupskými konferenciami a Apoštolskou stolicou objavili isté ťažkosti. Aby rozhodnutia koncilu ohľadom používania jazykov ľudu v liturgii platili aj v budúcnosti, je nevyhnutne potrebná neustála spolupráca – plná vzájomnej, bdelej a tvorivej dôvery – medzi biskupskými konferenciami a dikastériom Apoštolskej stolice, ktorého úlohou je starať sa o posvätnú liturgiu, teda Kongregáciou pre Boží kult a disciplínu sviatostí. Vzhľadom na správne napredovanie obnovy celého liturgického života sa preto zdá vhodné, aby boli jasnejšie znovu potvrdené a uvedené do praxe niektoré princípy, tradované od čias koncilu.

Samozrejme, treba mať na pamäti úžitok a dobro veriacich, no nesmie sa zabúdať ani na právo a povinnosť biskupských konferencií, ktoré musia spoločne s biskupskými konferenciami regiónov s rovnakým jazykom a s Apoštolskou stolicou konať a zaistiť, aby sa zachoval charakter každého jazyka, no tiež plný a verný zmysel originálneho textu, a aby preložené liturgické texty aj po podstupených úpravách stále vyžarovali jednotu rímskeho rítu.

Aby bola spolupráca medzi Apoštolskou stolicou a biskupskými konferenciami v tejto službe poskytovanej veriacim jednoduchšia a plodnejšia, po konzultácii s Komisiou biskupov a odborníkov, ktorú som zriadil, z moci mne zverenej nariaďujem, aby sa vyjasnilo aktuálne platné ustanovenie kán. 838 *KKP*. Podľa toho, čo sa hovorí v konštitúcii *Sacrosanctum concilium*, zvlášť v článkoch 36 § 3. 4, 40 a 63, a tiež v apoštolskom liste motu proprio *Sacram liturgiam IX*, má byť jasnejšia kompetencia Apoštolskej stolice týkajúca sa prekladov liturgických kníh a ich hlbších úprav, ku ktorým možno počítať aj prípadné vložené nové texty, o ktorých rozhodujú a ktoré schvaľujú biskupské konferencie.

Kán. 838 bude v tomto zmysle v budúcnosti znieť takto:

Kán. 838 – § 1. Riadenie posvätnéj liturgie závisí jedine od autority Cirkvi: touto autoritou je však Apoštolská stolica a podľa normy práva diecézny biskup.

§ 2. Apoštolskej stolici prináleží riadiť posvätnú liturgiu celej Cirkvi, vydávať liturgické knihy, revidovať¹ ich prispôsobené preklady, schválené podľa práva biskupskou konferenciou, ako aj dozerat' nato, aby sa liturgické nariadenia všade verne zachovávali.

§ 3. Konferenciám biskupov prináleží verne pripravovať preklady liturgických kníh do národných jazykov, vhodne prispôsobené v stanovených medziach, schvaľovať ich a po predchádzajúcom odsúhlasení Svätou stolicou vydávať liturgické knihy pre regióny spadajúce do ich právomoci.

§ 4. Diecéznemu biskupovi prináleží v cirkvi, ktorá mu je zverená, v medziach svojej kompetencie vydávať normy pre liturgiu, ktoré všetkých zaväzujú.

Podobne je potrebné interpretovať aj čl. 64 § 3 apoštolskej konštitúcie *Pastor bonus* a tiež iné zákony, zvlášť tie, ktoré sa nachádzajú v liturgických knihách a týkajú sa ich prekladov do iných jazykov. Rovnako nariaďujem, aby Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí v zmysle nového ustanovenia pozmenila svoje *Regolamento* (vnútorné smernice) a pomáhala biskupským konferenciám plniť si ich úlohu, a aby sa usilovala čoraz väčšmi podporovať liturgický život latinskej Cirkvi.

Nariaďujem, nech je to, o čom som v tomto apoštolskom listom vo forme motu proprio rozhodol, platné a účinné – bez ohľadu na všetky ustanovenia, ktoré by tomu odporovali, aj keby si zaslúžili osobitnú zmienku – a nariaďujem, nech je to promulgované prostredníctvom zverejnenia v *L'Osservatore Romano* a nech to platí od 1. októbra 2017 a následne je publikované v *Acta Apostolicae Sedis*.

V Ríme pri svätom Petrovi 3. septembra 2017, v piatom roku môjho pontifikátu.

František

¹ V talianskej verzii *KKP* sa bežne používané latinské sloveso „recognoscere” prekladá ako „autorizzare” (autorizovať, schváliť), ale v *Nota esplicativa* Pápežskej rady pre výklad zákonov sa objasňuje, že *recognitio* „nie je všeobecným alebo sumárnym schválením, a už vôbec nie jednoduchou ‚autorizáciou’. Naopak, ide o preskúmanie či pozornú a podrobnú revíziu...” (28. apríla 2006).

Kľúč k čítaniu

Mení sa formulácia niektorých noriem *Kódexu kánonického práva*, ktoré sa týkajú vydávania liturgických kníh v súčasných jazykoch. Pápež František prostredníctvom motu proprio *Magnum principium* datovaného 3. septembra 2017 zaviedol s platnosťou od 1. októbra tohto roku zmeny do textu kánonu 838. Vysvetlenie dôvodov na tieto zmeny ponúka ten istý pápežský dokument, ktorý pripomína a objasňuje základné princípy prekladania typických latinských vydaní liturgických textov a požiadavky súvisiace s touto citlivou úlohou. Liturgia je totiž riadená cirkevnou autoritou, keďže ide o modlitbu Cirkvi.

Vzhľadom na dôležitosť tejto práce už otcovia Druhého vatikánskeho koncilu stanovili, že zodpovednosť za ňu poniesie tak Apoštolská stolica, ako aj biskupské konferencie (porov. *Sacrosanctum concilium*, 36, 40, 63). Túto vskutku závažnú úlohu – zaistiť liturgické preklady – upravujú normy a osobitné inštrukcie kompetentného dikastéria, zvlášť *Comme le prévoit* (25. januára 1969), a tiež *Kódex kánonického práva* z r. 1983 a následne inštrukcia *Liturgiam authenticam* (28. marca 2001), ktoré boli publikované v rôznom čase a mali odpovedať na konkrétne problémy zaznamenané počas zložitých prác na prekladoch liturgických textov v predchádzajúcom období. S ohľadom na oblasť inkulturácie sa touto materiálou zaoberala aj inštrukcia *Varietates legitimae* (25. januára 1994).

Po zvážení skúseností z uplynulých rokov sa teraz zdá vhodné – píše pápež – „aby boli jasnejšie znovu potvrdené a uvedené do praxe niektoré princípy, odovzdávané od čias koncilu“. S ohľadom na prejdenú cestu a hľadiac do budúcnosti sa pápež – v zmysle liturgickej konštitúcie Druhého vatikánskeho koncilu *Sacrosanctum concilium* – rozhodol spresniť platné ustanovenia zavedením niektorých zmien do kánonu 838 *Kódexu kánonického práva*.

Cieľom úpravy je presnejšie zdefinovať úlohy Apoštolskej stolice a biskupských konferencií, povolaných konať vo vzájomnom dialógu, rešpektujúc vlastné – odlišné a komplementárne – kompetencie ohľadom prekladov typických latinských vydaní liturgických kníh, ako aj ich prípadného prispôsobenia, ktoré sa môže týkať obradov a textov. A to všetko v službe liturgickej modlitbe Božieho ľudu.

Pokiaľ ide o úlohu Apoštolskej stolice, v novej formulácii dotyčného kánonu sa uvádza lepšie rozlíšenie medzi vlastnou oblasťou *recognitio* a *confirmatio* s ohľadom na kompetencie biskupských konferencií, pričom sa berie do úvahy ich pastoračná a doktrínálna zodpovednosť, ako aj medze, v ktorých môžu konať.

Recognitio spomínané v § 2 kánonu 838 zahŕňa proces revidovania a posúdenia legitímnych liturgických prispôbení zo strany Apoštolskej stolice vrátane tých „najhlbších“, ktoré môžu biskupské konferencie nariadiť a schváliť pre svoje územie v rámci stanovených medzí. V tejto oblasti stretu medzi liturgiou a konkrétnou kultúrou má Apoštolská stolica „*recognoscere*“, teda revidovať a posúdiť tieto prispôbenia, aby sa zachovala substanciálna jednota rímskeho rítu. Odkazy na túto tému možno nájsť v *Sacrosanctum concilium*, bodoch 39 – 40, pričom inštrukcia *Varietates legitimae* upravuje aplikáciu tohto postupu spôsobmi, ktoré sú uvedené v liturgických knihách.

Confirmatio – termín, ktorý bol prijatý už v motu proprio *Sacram liturgiam* bod IX (25. januára 1964) – sa, naopak, týka prekladov liturgických kníh, ktorých príprava a schválenie je podľa *Sacrosanctum concilium* 36 § 4 v kompetencii biskupských konferencií; § 3 kán. 838 upresňuje, že preklady musia byť urobené *fideliter* podľa originálnych textov, čím sa zohľadňuje hlavný zámer inštrukcie *Liturgiam authenticam*. Predkladané motu proprio sa odvoláva na to, že právo na preklad a zodpovednosť zaň sú zverené biskupským konferenciám, no zároveň pripomína, že samotné konferencie „musia konať a zaistiť, aby sa zachovala povaha každého jazyka, no tiež plný a verný zmysel originálneho textu“.

Confirmatio Apoštolskej stolice sa preto nemá považovať za alternatívne zasahovanie do procesu prekladania, ale skôr za autoritatívny akt, ktorým kompetentné dikastérium odsúhlasuje schválenie zo strany biskupov. To, samozrejme, predpokladá pozitívne posúdenie vernosti prekladu a jeho zhody s typickým vydaním, na ktorom sa zakladá jednota rítu, pričom sa berú do úvahy najmä najdôležitejšie texty, zvlášť sviatosťné formule, eucharistické modlitby, modlitby pri vysviacke, obrady svätej omše atď.

Úprava *Kódexu kánonického práva*, prirodzene, zahŕňa aj prispôbenie článku 64 § 3 apoštolskej konštitúcie *Pastor bonus*, ako aj noriem týkajúcich sa prekladania. To značí, že je nutné prerobiť napríklad niektoré body *Institutio Generalis Missalis Romani* a *Praenotanda* liturgických kníh. Samotnú inštrukciu *Liturgiam authenticam* treba oceniť za to, že venuje náležitú pozornosť tejto zložitej práci a jej dôsledkom, pričom tam, kde sa v nej hovorí o *recognitio*, to treba interpretovať vo svetle novej formulácie kánonu 838. Napokon motu proprio nariaďuje, aby aj Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí „v duchu nového nariadenia pozmenila svoje *Regolamento* (vnútorné smernice) a pomáhala biskupským konferenciám plniť si ich úlohu“.

+ Arthur Roche,
arcibiskup sekretár

Nóta

Kánon 838 vo svetle koncilových a pokoncilových zdrojov

Pri príležitosti uverejnenia motu proprio *Magnum principium*, ktorým pápež František nariaďuje zmeny v §2 a 3 kánonu 838 *KKP*, sekretár Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí ponúka v tejto nóte komentár ku zdrojom viažucim sa k týmto paragrafom, porovnávajúc dosiaľ platnú formuláciu s novou.

Dnešný text

Doterajšie znenie dvoch nasledujúcich paragrafov 2 a 3 kán. 838 je nasledovné:

§2. Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros liturgicos edere eorumque versiones in linguas vernaculas recognoscere, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.

§3. Ad Episcoporum conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas, convenienter intra limites in ipsis libris liturgicis definitos aptatas, parare, easque edere, praevia recognitione Sanctae Sedis.

Pokiaľ ide o § 2, ten sa vzťahuje na bod 21 inštrukcie *Inter oecumenici* (26. septembra 1964) a na kánon 1257 *KKP* z roku 1917.

Pokiaľ ide o § 3, súvisí s bodmi 22 § 2 a 36 § 3 – 4 *Sacrosanctum concilium*; Posvätná kongregácia pre sviatosti a Boží kult, list *Decem iam annos* (5. júna 1976); Posvätná kongregácia pre náuku viery, *Ecclesiae pastorum* (19. marca 1975), čl. 3.

Hoci tieto zdroje majú len indikatívnu hodnotu, a nie sú vyčerpávajúce, možno im venovať niekoľko poznámok.

Ide predovšetkým o § 2 kán. 838. Bod 21 inštrukcie *Inter oecumenici* sa nachádza v kapitole I, VI. *De competenti auctoritate in re liturgica* (ad Const. art. 22) a jeho znenie je nasledovné: „Apostolicae Sedis est tum libros liturgicos generales instaurare atque approbare, tum sacram Liturgiam in iis quae universam Ecclesiam respiciunt ordinare, tum Acta et deliberationes auctoritatis territorialis probare seu confirmare, tum eiusdem auctoritatis territorialis propositiones et petitiones accipere“. Zdá sa, že sa jasne predpokladá ekvivalencia medzi slovesom „recognoscere“ použitým v § 2 kán. 838 a výrazom „probare seu confirmare“ použitým v *Inter oecumenici*. Tento druhý výraz mal na základe požiadavky Liturgickej

komisie Druhého vatikánskeho koncilu nahradiť terminológiu odvodenú zo slovesa „recognoscere“ („actis recognitis“), s odkazom na kán. 250 § 4 (porov. kán. 304 § 2) *KKP* z roku 1917, ako to objasnili konciloví otcovia v *Relatio* a ako to odhlasovali vo forme „actis ab Apostolica Sede probatis seu confirmatis“, uvedenej v bode 36 § 3 *Sacrosanctum concilium*. Možno tiež spomenúť, že bod 21 *Inter oecumenici* sa týka všetkých aktov miestnych autorít, pokým kódex ho aplikuje špecificky na „interpretationes textum liturgicorum“, teda na matériu, ktorou sa *Inter oecumenici* explicitne zaoberá v bode 40.

Pokiaľ ide o § 3 kán 838, odvolávka na bod 22 § 2 *Sacrosanctum concilium* je náležitá. Z odvolávky na *Sacrosanctum concilium* bod 36 § 3 – 4 (§ 3 hovorí o „de usu et modo linguae vernaculae statuere, actis ab Apostolica Sede probatis seu confirmatis“ a § 4 o „conversio textus latini in linguam vernaculam in Liturgia adhibenda, a competenti auctoritate ecclesiastica territoriali, de qua supra, approbari debet“) je jasné, že pre preklad sa nevyžaduje ani *probatio seu confirmatio*, ani *recognitio* v úzkom právnom zmysle, ako to požaduje kán. 455 § 2.

Zdá sa, že prípad apoštolského listu motu proprio *Sacram liturgiam* IX (25. januára 1964), ktorý musel byť na základe reakcií koncilových otcov v *Acta Apostolicae Sedis* opravený, nebol dostatočne vzatý do úvahy. Keď sa 29. januára 1964 *Sacram liturgiam* objavilo v *L'Osservatore Romano*, stálo tam: „... populares interpretationes, a competente auctoritate ecclesiastica territoriali propositas, [1] ab Apostolica Sede esse rite recognoscendas [2] atque probandas“. Avšak v *Acta Apostolicae Sedis* bola prevzatá koncilová terminológia: „... populares interpretationes, a competente auctoritate ecclesiastica territoriali conficiendas et approbandas esse, ad normam art. 36, §§3 et 4; acta vero huius auctoritatis, ad normam eiusdem art. 36, §3, ab Apostolica Sede esse rite probanda seu confirmanda“. [3] Takže motu proprio *Sacram liturgiam* rozlišovalo schválenie prekladov ako takých zo strany miestnych autorít v záväznom stupni a tiež fakt, že takýto akt má byť „probatus seu confirmatus“ Apoštolskou stolicou. Navyše treba poznamenať, že *Sacram liturgiam* dodáva: „Quod ut semper servetur praescribimus, quoties liturgicus quidam textus latinus a legitima, quam diximus, auctoritate in linguam vernaculam convertetur“ [4]. Smernica sa teda týka oboch odlišných momentov, totiž *conficere et approbare* prekladu a aktu zavedenia jeho záväznosti vydaním knihy s týmto prekladom.

Odkaz na list *Decem iam annos* (5. júna 1976) Posvätnej kongregácie pre sviatosti a Boží kult je náležitý, no treba poznamenať, že sa v ňom nikdy nepoužíva termín „recognoscere“, ale iba „probare, confirmare, confirmatio“.

Pokiaľ ide o *Ecclesiae pastorum* Posvätnej kongregácie pre náuku viery, čl. 3 (zložený z troch bodov), iba bod 1 sa týka nášho predmetu. Jeho znenie: „1. Libri liturgici itemque eorum versiones in linguam vernaculam eorumve partes ne edantur nisi de mandato Episcoporum Conferentiae atque sub eiusdem vigilantia, praevia confirmatione Apostolicae Sedis“. Bod 2 sa týka reedícií a bod 3 modlitebných kníh. Treba však poznamenať, že dohľad a poverenie ohľadom vydania knihy prináleží biskupským konferenciám, pokým Apoštolskej stolici prináleží „praevia confirmatio“, a nie v presnom zmysle „recognitio“ jej prekladu, ako to, naopak, uvádza kán. 838.

Nový text

Znenie úpravy zavedenej prostredníctvom motu proprio *Magnum principium* v kán. 838 § 2 a 3 je nasledovné:

§ 2. Apostolicae Sedis est sacram liturgiam Ecclesiae universae ordinare, libros liturgicos edere, **aptationes, ad normam iuris a Conferentia Episcoporum approbatas, recognoscere**, necnon advigilare ut ordinationes liturgicae ubique fideliter observentur.

§ 3. Ad Episcoporum Conferentias spectat versiones librorum liturgicorum in linguas vernaculas **fideliter et** convenienter intra limites definitos **accommodatas** parare **et approbare atque libros liturgicos, pro regionibus ad quas pertinent, post confirmationem Apostolicae Sedis** edere.

§ 2 sa týka „aptationes“ (už sa viac nespomínajú „versiones“², ako je to v § 3), totiž textov a prvkov, ktoré sa nenachádzajú v typickom latinskom vydaní, ako aj „profundiores aptationes“ predpokladaných v *Sacrosanctum concilium* bod 40 a upravovaných inštrukciou *Varietates legitimae* o rímskej liturgii a inkulturácii (25. januára 1994); „aptationes“ schválené biskupskou konferenciou musia mať „recognitio“ Apoštolskej stolice. Odvoláva sa tu na *Sacrosanctum concilium* bod 36 § 3. Úprava § 2 má medzi svojimi zdrojmi naďalej kán. 1257 *KKP* z roku 1917 a pridáva sa odkaz na inštrukciu *Varietates legitimae*, ktorá hovorí o aplikácii bodov 39 a 40 *Sacrosanctum concilium*, pre ktorú sa požaduje vlastné a pravé „recognitio“.

§ 3 sa týka „versiones“ liturgických textov, o ktorých sa jasnejšie hovorí, že majú byť urobené „fideliter“ a schválené biskupskými konferenciami. Odvolávka je na *Sacrosanctum concilium* bod 36 § 4 a analogicky na kán. 825 § 1 týkajúci sa prekladu Svätého písma. Tieto

² V slovenskom texte „preklady“ – pozn. prekl.

preklady sa vydávajú v liturgických knihách po získaní „confirmatio“³ Apoštolskej stolice, ako to upravuje motu proprio *Sacram liturgiam*, bod IX.

Predošlá formulácia § 3 kán. 838: „intra limites in ipsis libris liturgicis definitos aptatas“, vychádzajúca zo *Sacrosanctum concilium* bod 39 („Intra limites in editionibus typicis librorum liturgicorum statutos... aptationes definire“), ktorá sa týkala „aptationes“ a nie „versiones“, o ktorých teraz hovorí uvedený paragraf, by mala byť vyjadrená výrazom „intra limites definitos accommodatas“, využívajúcim terminológiu z bodu 392 *Institutio Generalis Missalis Romani*; to umožňuje primerane rozlíšenie vzhľadom na „aptationes“ spomínané v § 2.

Upravený § 3 sa však ďalej opiera o *Sacrosanctum concilium* bod 22 § 2; bod 36 § 3 - 4; Posvätnú kongregáciu pre sviatosti a Boží kult *Decem iam annos* (5. júna 1976); porov. Kongregácia pre náuku viery, *Ecclesiae pastorum* (19. marec 1975), čl. 3, s pridaním odkazu na body 391 a 392 *Institutio Generalis Missalis Romani* (ed. typica tertia), pričom sa vyhýba termínom „recognoscere, recognitis“, a to tak, že akt Apoštolskej stolice týkajúci sa prekladov pripravených biskupskými konferenciami zvlášť verne vzhľadom na zmysel latinského textu (pozri na dodatok „fideliter“), nemožno stotožniť s právnou úpravou uvedenou v kán. 455, ale predstavuje súčasť vykonávania „confirmatio“ (ako je to vyjadrené už v *Decem iam annos*, a tiež v *Ecclesiae pastorum*, čl. 3).

„Confirmatio“ je autoritatívny úkon, ktorým Kongregácia pre Boží kult a disciplínu sviatostí odsúhlasuje to, čo schválili biskupi, pričom preklad sa pokladá za verný a zodpovednosť zaň sa ponecháva na učiteľský a pastiersky *munus* biskupskej konferencie. Skrátka, riadne vykonané a na dôvere založené „confirmatio“ predpokladá pozitívne posúdenie vernosti a zhody vytvorených textov vzhľadom na typický latinský text, pričom sa berú do úvahy predovšetkým texty väčšieho významu (napr. sviatostné formule, ktoré si vyžadujú schválenie od Svätého Otca, ďalej obrady svätej omše, eucharistické modlitby a modlitby vysviacky, ktoré si všetky vyžadujú podrobnú revíziu).

Ako sa pripomína v samotnom motu proprio *Magnum principium*, úpravy kán. 838 § 2 a 3 majú vplyv na čl. 64 § 3 apoštolskej konštitúcie *Pastor bonus*, ako aj na *Institutio Generalis Missalis Romani* a *Praenotanda* liturgických kníh, a to na miestach, kde hovoria o materii prekladov a prispôbení.

9. septembra 2017

³ V slovenskom texte „súhlas“, resp. „odsúhlasenie“ – pozn. prekl.

[1] *Sacrosanctum concilium* v § 4 čl. 36 používá sloveso „*approbare*“.

[2] *Sacrosanctum concilium* v § 3 čl. 36 hovorí: „*actis ab Apostolica Sede probatis seu confirmatis*“.

[3] Porov. *Acta Apostolicae Sedis* 56 (1964), 143.

[4] Porov. *Tamže*.